

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри паразитології та
ветеринарно-санітарної експертизи, професор

В. С. С. С.
Валентина ЄВСТАФ'ЄВА

« 23 » березня 2023 р.

ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

освітньо-наукова програма	Ветеринарна медицина
спеціальність	<u>211 Ветеринарна медицина</u>
галузь знань	<u>21 Ветеринарія</u>
ступінь вищої освіти	<u>доктор філософії</u>

ПОЛТАВА – 2023

Розробники:

СВСТАФ'ЄВА Валентина, доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи;

ПЕТРЕНКО Максим, кандидат с.-г. наук, доцент кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки;

ДМИТРЕНКО Надія, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин.

Програма педагогічної практики розглянута та схвалена на кафедрі паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи
Протокол від «22» березня 2023 року, № 13

Завідувач кафедри Валентина СВСТАФ'ЄВА

Програма педагогічної практики схвалена Радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина»
Протокол від «23» березня 2023 року, № 7

Голова Ради з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» Надія ДМИТРЕНКО

ЗМІСТ

1. Вступ	4
2. Опис практики	5
3. Зміст практики	5
4. Організація проведення практики	6
5. Вимоги до звітної документації з практики	7
6. Проведення підсумків практики і оцінювання її результатів	7
7. Рекомендовані джерела інформації	8
Додатки	10

1. ВСТУП

Програма педагогічної практики розробляється згідно освітньо-наукової програми Ветеринарна медицина та навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії спеціальності 211 Ветеринарна медицина галузі знань 21 Ветеринарія.

Метою педагогічної практики є формування системи компетентностей майбутніх науково-педагогічних працівників, здатних здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти для спеціальності 211 Ветеринарна медицина, створювати та впроваджувати новітні методики та технології навчання.

Завдання педагогічної практики є:

– формування у аспірантів уявлень про педагогічну діяльність викладача в структурі вищої школи;

– набуття досвіду проведення всіх форм організації освітнього процесу і видів навчальних занять на кафедрі;

– поглиблення та застосування фахових знань у розв'язанні конкретних педагогічних завдань практики;

– інтеграція науково-дослідної та педагогічної діяльності аспірантів;

– розвиток професійно-педагогічних здібностей на основі досвіду практики.

– впровадження результатів дисертаційного дослідження в освітній процес;

– стимулювання самовдосконалення майбутніх фахівців.

Проходження педагогічної практики сприяє формуванню:

компетентностей:

– *загальні:*

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

– *спеціальні (фахові):*

СК 6. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

результатів навчання:

РН 8. Глибоко розуміти загальні принципи, методи та методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері ветеринарної медицини та у викладацькій практиці.

РН 11. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері ветеринарної медицини, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

2. ОПИС ПРАКТИКИ

Опис педагогічної практики для здобувачів вищої освіти освітньо-наукової програми Ветеринарна медицина ступеня доктор філософії спеціальності 211 Ветеринарна медицина денної форми навчання 2023 року набору наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Опис педагогічної практики

Назва практики	Курс	Семестр	Обсяг практики	
			кредитів ЄКТС	годин
Педагогічна практика	2	4	3,0	90,0

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст педагогічної практики аспірантів узгоджений із напрямом їх наукових досліджень та напрямами діяльності науково-педагогічних працівників кафедри, до якої він прикріплений. Включає наступні види робіт: навчальну, методичну і організаційну.

1. Навчальна робота аспірантів включає:

- відвідування занять (лекцій, практичних, лабораторних) викладачів кафедри, керівника практики та їх педагогічний аналіз;
- підготовку та проведення на належному рівні лекцій у присутності керівника практики;
- підготовку та проведення на належному рівні лабораторних занять у присутності керівника практики;
- підбір і використання сучасних наочних матеріалів у процесі проведення занять (презентації, відеофільми, віртуальні лабораторні роботи тощо);
- розробка лекції за темою дисертаційного дослідження або за напрямом спеціальності;
- розробку і використання на заняттях інтерактивних форм роботи зі студентами, інших технологій навчання;
- підбір і підготовку наочного матеріалу (презентацій, таблиць, малюнків, схем, препаратів тощо);

2. Методична робота аспірантів включає:

- ознайомлення з нормативно-правовою базою, що регламентує організацію освітнього процесу в Університеті й організаційною, навчально-методичною та науковою роботою кафедри;
- ознайомлення зі змістом освітньо-наукової програми Ветеринарна медицина;
- ознайомлення з навчально-методичним забезпеченням дисциплін (силабус, робоча програма навчальної дисципліни, теми і плани лекцій, практичних й лабораторних занять, завдання для самостійної роботи, засоби

контролю знань для поточного і підсумкового контролю), що викладаються на кафедрі;

– ознайомлення з матеріалами методичного забезпечення навчальних дисциплін (підручники, навчальні посібники, тексти лекцій, методичні матеріали до практичних, лабораторних занять, самостійної роботи тощо), що викладаються на кафедрі.

3. Організаційна робота аспірантів включає:

– знайомство з системою виховної роботи кафедри, факультету ветеринарної медицини та Університету;

– участь в організації та проведенні семінарів, нарад, круглих столів, творчих конкурсів, а також профорієнтаційної роботи кафедри.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Організатором та базою проходження педагогічної практики є кафедра Університету, за якою закріплений аспірант та на якій працює його науковий керівник.

Загальне керівництво та контроль за проведенням педагогічної практики покладається на завідувача кафедри, за якою закріплений аспірант.

Безпосереднє керівництво практикою здійснює керівник педагогічної практики, який є його науковим керівником. Керівник педагогічної практики аспіранта зобов'язаний:

– проводити інструктаж щодо порядку проходження педагогічної практики;

– формувати, спільно з аспірантом, індивідуальний план проходження педагогічної практики (Додаток А);

– відслідковувати своєчасне прибуття аспіранта для проходження педагогічної практики;

– забезпечити планування, організацію та облік результатів педагогічної практики;

– добирати тематику занять та навчальні групи для проходження педагогічної практики;

– здійснювати контроль за виконанням програми педагогічної практики;

– інформувати аспіранта про порядок подання та захисту звіту з педагогічної практики;

– підготувати відгук про проходження педагогічної практики аспіранта (Додаток Б).

Педагогічна практика передбачає проходження чотирьох етапів: підготовчий, початковий, основний та заключний.

1. На підготовчому етапі аспірант:

– ознайомлюється з робочою програмою педагогічної практики;

– з'ясовує мету та завдання практики.

– складає індивідуальний план проходження педагогічної практики.

2. На початковому етапі аспірант:

– ознайомлюється з нормативно-правовою базою, що регламентує

організацію освітнього процесу в Університеті й організаційною, навчально-методичною та науковою роботою кафедри;

– відвідує навчальні заняття керівника педагогічної практики та інших викладачів кафедри.

– отримує від керівника педагогічної практики рекомендований перелік навчальних дисциплін та академічних груп для проведення навчальних занять.

3. На основному етапі практики аспірант:

– готує необхідні методичні та дидактичні матеріали, технології для проведення занять;

– проводить на належному науково-методичному рівні заняття під керівництвом наукового керівника на базі кафедри;

– проводить консультації здобувачам вищої освіти;

– приймає участь у засіданнях кафедри, долучається до обговорення організаційних та методичних питань освітнього процесу.

4. На заключному етапі аспірант:

– готує звіт з педагогічної практики;

– подає звіт керівнику педагогічної практики для перевірки та попереднього оцінювання;

– звітує про результати практики на засіданні кафедри, яка відповідає за реалізацію освітньо-наукової програми.

5. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ З ПРАКТИКИ

До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, які у повному обсязі виконали програму практики і надали протягом 5 робочих днів після закінчення педагогічної практики звітну документацію:

– індивідуальний план проходження педагогічної практики з відміткою керівника практики про його виконання;

– звіт про підсумки педагогічної практики, що містить виклад проведеної під час практики роботи, зокрема: перелік проведених навчальних занять, методичної роботи, організаційної роботи (додаток В);

– відгук керівника практики.

Аспірант має подати на кафедру довідковий документ про перевірку матеріалів звіту щодо наявності запозичень з інших джерел.

6. ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ І ОЦІНЮВАННЯ ЇЇ РЕЗУЛЬТАТІВ

Поточний контроль здійснюється керівником практики протягом проходження аспірантами педагогічної практики шляхом оцінки систематичності їх роботи, якості підготовки та здійснення навчальної, методичної та організаційної роботи.

Підсумковий контроль здійснюється за результатами захисту звіту з

практики на засіданні кафедри, на якій аспірант проходив педагогічну практику. Формою підсумкового контролю виконання програми педагогічної практики є диференційований залік.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з педагогічної практики вказуються у робочій програмі практики.

Нарахування балів здійснюється на підставі:

– оцінки результатів проходження педагогічної практики здобувачем вищої освіти, оцінка яких надана у відгуку керівника практики від кафедри;

– оцінки якості оформлення і змістовності наповнення звіту з педагогічної практики;

– оцінки за підсумками презентації здобувачем вищої освіти результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Оцінюється за 100-бальною, 4-бальною шкалою та за шкалою ЄКТС.

Захист результатів педагогічної практики та затвердження звіту з педагогічної практики аспіранта здійснюється на засіданні кафедри, яка відповідає за реалізацію освітньо-наукової програми. Результат диференційованого заліку за педагогічну практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми підготовки здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії за підписом голови комісії. До звітних документів кафедра надає аспіранту витяг із протоколу засідання кафедри про результати проходження ним педагогічної практики затвердження звіту з педагогічної практики.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: підручник. К.:Либідь, 1998. 560 с.

2. Біляковська О. О., Мищицин І. Я., Цюра С. Б. Дидактика вищої школи: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 360 с.

3. Волкова Н. П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.

4. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система: довідник користувача / пер. з англ. ; за ред. Ю. М. Рашкевича та Ж. В. Таланової. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2015. 106 с.

5. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи. К.: Знання, 2005. 486 с.

6. Мирончук Н. М. Методичні основи організації педагогічної практики студентів закладу вищої освіти: метод. посібник. Житомир, 2017. 52 с.

7. Олійник І. В. Педагогічна практика: програма та методика реалізації: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 136 с.

8. Пометун О. І. Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн. Компетентнісний підхід

у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : (бібліотека з освітньої політики) / Під ред. О.В. Овчарук. К.: М-во освіти і науки України, 2004. С. 16–26.

9. Проблеми формування професіоналізму особистості та діяльності майбутнього фахівця в контексті вимог євроінтеграції : колективна монографія / під наук. ред. проф. О.С. Цокур. Одеса: СПД Бровкін О.В., 2012. 160 с.

10. Слепкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. К.: Вища школа, 2005. 240 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Закон України “Про вищу освіту”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2984-14>

2. Регейло І. Ю. Підготовка фахівців за докторськими програмами у США. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2011. Вип. 1. С. 116–121. URL: <file:///C:/Users/User/AppData/Local/Temp/192135-Article%20Text-427975-1-10-20200117.pdf>

3. Сисоєва С., Регейло І. Підготовка докторів філософії у галузі освіти: досвід провідних університетів світу. *Рідна школа*. 2008. № 1. С. 35–48. URL: file:///C:/Users/User/AppData/Local/Temp/rsh_2016_5-6_4.pdf

4. Ніколаєва С. Ю., Маєр Н. В. Програма педагогічної асистентської та доцентської практик доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія : Педагогіка та психологія*. 2017. Вип. 27. С. 32–44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknl_u_Ptp_2017_27_6

5. Ніколаєва С. Ю., Коваль Т. І. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для формування науково-дослідницької компетентності майбутніх докторів філософії. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. Т. 70, № 2. С. 237–256. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2019_70_2_20

6. Воровка М. І., Проценко А. А. Педагогічна практика як засіб формування професійної майстерності вчителя в умовах реформування освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр.* 2020. № 2 (69). С. 57–61. URL: http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/69/part_2/12.pdf

Відгук

Керівника педагогічної практики (наукового керівника) про проходження педагогічної практики здобувачем вищої освіти ступеня доктор філософії

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

на кафедрі _____

(найменування кафедри, за якою закріплений аспірант)

У період проходження педагогічної практики здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії _____

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

ВИСНОВОК: Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії (П.І.П) виконав (не виконав) програму педагогічної практики в повному обсязі та оцінюється:

Кількість балів _____

цифрою та словами

Керівник
педагогічної практики

Підпис

Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Завідувач кафедри

Підпис

Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗВІТ
з педагогічної практики
здобувача вищої освіти ступеня доктор філософії

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)
освітньо-наукова програма _____ (найменування ОНП)
спеціальність _____ (код та найменування спеціальності)
галузь знань _____ (шифр та найменування галузі знань)
форма навчання _____ (денна, заочна)
кафедра _____ (найменування кафедри, за якою закріплений аспірант)
період проходження практики: з _____ по _____
Керівник педагогічної практики _____ Підпис _____ Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ _____
Дата проведення захисту звіту _____

Гарант ОНП _____ Підпис _____ Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ _____

ПОЛТАВА – _____ р.

1. Навчальна робота

Аспірант описує:

– обсяг проведення навчальної роботи за видами (дата проведення, курс, вид заняття, тема, які наочні матеріали використовували у процесі проведення занять).

– які матеріали використав аспірант під час підготовки до проведення навчальних занять.

– які навчальні матеріали були розроблені за темою дисертаційного дослідження у ході підготовки та проведення навчальних занять.

Обсяг відвідування та проведення аудиторних занять аспіранти надають у вигляді таблиць 1, 2.

Таблиця 1

Відвідування аудиторних занять

Науково-педагогічний працівник, який проводив заняття	Дата і час проведення заняття	Шифр групи	Тема заняття, навчальна дисципліна	Вид заняття

Таблиця 2

Проведення аудиторних занять

Дата і час проведення заняття	Шифр групи	Тема заняття, навчальна дисципліна	Вид заняття

2. Методична робота

Аспірант описує:

– навчально-методичну та наукову роботу, що проводиться на кафедрі;

– навчально-методичне забезпеченням навчальних дисциплін (робоча програма навчальної дисципліни, теми і плани лекцій, практичних і лабораторних занять, завдання для самостійної роботи, засоби контролю знань для поточного і підсумкового контролю), що викладаються на кафедрі;

3. Організаційна робота

Аспірант описує:

– план проведення виховної роботи кафедри;

– яку приймав участь в організації та проведенні семінарів, круглих столів, профорієнтаційної роботи кафедри.

Здобувач вищої освіти
ступеня доктора філософії

Підпис

Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ